

Mente & Manu

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AJALEHT

Kena BALL oli!

ILUSA TRADITSIOONI SÜND: Tehnikaülikooli balli külalised avaldasid üksmeelset soovi, et see pidu muudetakse traditsiooniks, nii et igal aastal saaksid sajad paarid aula peegelsiledal põrandal üha uhkemaid poognaid teha ja rektor Andres Keevallik võiks oma kindla käega aina suuremaid torte lahti lõigata.

Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaskogu ballil 30. novembril tantsis 230 paari. Ball on tänaseks peetud, ja mitte ainult, väga edukalt peetud. Senised vastukajad on olnud eranditult positiivsed.

Loone Ots, Tartu Ülikooli kultuuriloo õppejõud, ja **Märt Ots**, Eesti Energiaturu Inspeksiooni peadirektor: "Suur tänu korraldajatele! Esimene ball vajab kindlasti jätku. Järgmine kord ootaksime rohkem külalisi vennalikest naaberülikooli-

dest ja ka rohkem tudengeid - selline ilus üritus kasvatab ja õilistab."

August Kull, AS Thulema juhatuse esimees: "Ilusti tehtud ball. Jäin väga rahule. Järgmisel aastal tulen kindlasti ja kutsun sõpru kursusekaaslasti kaasa."

Vello Saatpalu, endine Riigikogu liige: "Kena ball oli! Meeleolukas. Kindlasti muutke ball traditsiooniks!"

Vladimir Viies, TTÜ info-tehnoloogia teaduskonna õppejõud: "Rõõmustav oli kohtuda

vanade heade tuttavatega. Tegi südame soojaks. Kiidan akadeemilisele õhkkonnale sobivat orkestrit maestro Peeter Sauli juhatusel. Miinusena märgiksin, et balliruumide kujunduses

ei olnud piisavalt tunda läheneva aastalõpu meeleolu."

Korraldajate poolt täname TTÜ Meeskoori ja TTÜ Kammerkoori ballil esinemise eest, samuti AS Saku Õlletehast ja

AS Silberautot ning nende firmade TTÜ vilistlastest juhte Cardo Rummelit ja Väino Kaldoja.

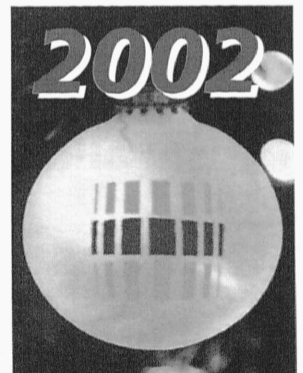
Mare Aru
TTÜ Vilistlaskogu

Nissan Balti stipendiumid jagatud

Kolm kuud tagasi kirjutati Tehnikaülikooli nõukogu saalis alla koostöölepingule TTÜ ja Nissan Balti vahel. Koostöölepingu allkirjastasid Mehaanikateaduskonna dekaan prof. Jüri Papstel ja Nissan Balti AS juhatuse liige, peadirektor Leho Siimsen. Lepingu kohaselt asus firma toetama mehaanikainsenerideks õppivaid tudengeid. Bakalaureuseõppe üliõpilasele määrati 10 000 ja magistriõppe üliõpilasele 15 000 krooni. Leho Siimsen pidas vajalikuks akadeemilise haridusega mehaanikainseneride arvu suurenemist ja Jüri Papstel pidas kõigiti tervitatavaks tudengi lisaraha kasutamise võimalust. Nüüdseks on stipendiumid jagatud ning 10. detsembril kutsus Nissan Balti stipendiaadid, kelleks on magistriõppe üliõpilane Priit Leomar ja bakalaureuseõppe üliõpilane Aivar Kuldsaar (mõlemad tootearenduse õppesuunal) tutvuma firmaga. M&M tabas hetke, kui stipendiaadid olid saanud kätte sertifikaadid ja kogunesid firma sümboli ette paraadfotole.

Vasakult Leho Siimsen, Priit Leomar, Aivar Kuldsaar ja Jüri Papstel.

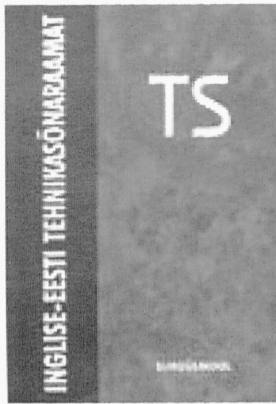
Jõulurahu südameisse, kaunist aastavahetust ning jällelugemiseni uuel aastal!
Soovib kõigile oma lugejaile Mente et Manu toimetus

Sõnaraamatu- uputus Eestis?!

Eestlastel on väikerahvale iseloomulikult suur huvi õppida võõrkeeli. Sõnaraamatud lähevad meil hästi kaubaks, egas muidu iluks neid igal aastal nii ohtralt uute või uuendatutena ning erinevate kirjastuste väljaandel. Kõige rohkem on loomulikult trükitud inglise-estis ja eesti-inglise sõnaraamatuid.

Sõnaraamatute näilisele paljusele vaatamata on aga valdkondi, kus inglise keelega seotud sõnaraamatuid ei ole trükitud ei eelmise vabariigi ega nõukogude perioodi jooksul. Üks taolisi valdkondi on tehnika ja tehnoloogia. Alles 1997. aastal ilmus "Teaduse ja tehnika seletav sõnaraamat" ja aastal 2000 terminoloogia rohkuse poolest seda mitmekordselt ületav "Inglise-estis tehnikasõnaraamat".

Need raamatud aitavad eelkõige ingliskeelse tehnika- ja tehnoloogia-alase teksti lugemisel ja mõistmisel. Tehnika- ja tehnoloogia-alase teksti kirjutamiseks on abistav sõnaraamat seni üldse puudunud.

Selle tühiku täidab detsembris ilmuv "Eesti-inglise tehnikasõnaraamat", mille presentatsioon toimus 14. detsembril Euroõlikoolis. Sõnaraamatu koostajatest on enam kui ¼ Tallinna Tehnikaülikooli teadlased. Vajadus selle sõnaraamatu järele on ilmne eriti majanduse, teaduse ja hariduse rahvusvahelistumist, samuti Eesti eelseisvat liitumist Euroopa Liiduga silmas pidades. Sellega seoses on sõnaraamatu-uputus Eestis veel vara kõnelda.

Jakob Kübarsepp
TTÜ prorektor

Baltimaade professorid kuulasid Eesti doktorante

Elektriamite ja jõuelektroonika instituut korraldas 7.-9. detsembrini Toilas rahvusvahelise seminari.

Riiast oli kohal Tehnikaülikooli prorektor prof Leonid Ribickis, Vilniusest Tehnikaülikooli professor Algirdas Smilgevičius ja Kaunasest Tehnoloogia-instituudi professor Vidmantas Maërauskas.

Prof Juhan Laugise eesistumisel, prof Endel Ristheina ja Tõnu Lehtla ning kogu TTÜ elektriamite ja jõuelektroonika instituudi osavõtul arutati õppe- ja teadustöö korraldust ning tutvuti üksteise õppeprogrammidega.

Kuus TTÜ doktoranti - Liisa Liivik, Argo Rosin, Margus Leoste, Madis Lehtla, Vitali Boiko ja Dmitri Vinnikov - said haruldase võimaluse arutada oma uurimistöö probleeme kuue professoriga.

Arutati ka vastastikuse koostöö süvendamise võimalusi. Järgmise ürituse na kutsuti meie noori teadlasi 14. mail toimuvale seminarile Kaunasest.

Istungitest vabal ajal külastati Kuremäe kloostrit ja vaadati Valaste juga.

Rain Lahtmetis
elektriamite ja jõuelektroonika instituut

Personaliosakond teatab

2001. aasta viimane tööpäev Tehnikaülikoolis on reede, 21. detsember ja esimene tööpäev uuel aastal kolmapäev, 2. jaanuar.

Toimetus & kontakt

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht *Mente et Manu*

Vastutav väljaandja Olavi Pihlamägi 19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-214)
tel 620 3590 faks 620 3591
Toimetaja Mart Ummelas e-mail: martu@staff.ttu.ee,
tel 620 3615 www.ttu.ee/ajaleht/
Küljendaja Reimo Leedjärv

Ideest ettevõteteni

TTÜ Virumaa Kolledž ja Philip Morris Eesti viivad Ida-Virumaal läbi stardiabi projekti "Ideest ettevõteteni", mille raames korraldatakse äriideede konkurssi, parimate ideede omanikele/meeskondadele äriplaani koostamiseks vajalikud koolitused ja konsultatsioonid selleks, et idee saaks vormitud äriplaani, ning äriplaani konkurssi. Stardiabi saab kuni kolm äriplaani omanikku / meeskonda, stardiabifond on 160 tuhat krooni, sh üks äriplaani saab toetust kuni 40 tuhat krooni.

24. novembril oli Kohtla-Järvel TTÜ Virumaa Kolledžis projekti avaürituse-na seminar, mille avas Philip Morris Eesti avalike suhete juht Madeleine Vettik

Osalejaid tervitas Ida-Virumaa maa-vaanem Rein Aidma. Pärast allkirjutatu sissejuhatus viis läbi äriidee analüüsi alase koolituse Eesti Ettevõtluskonsultantide Liidu juhataja Tõnis Mets. Agdeck ASI ja Toila Sanatoorium ASI juha-

tuse liige Sulev Reelo kõneles ettevõtja elust. Projekti avaüritusele kogunes üle 40 huvilise, kellest mitmed huvitusid, kui mitme ideega võib võistlusele tulla.

Tööstusliku Ida-Virumaa tööpuudus on Eesti suurim (20,3%), ettevõtlusaktiivsus (ettevõtete arv 1000 elaniku kohta) tunduvalt madalam kui teistes maakondades. Seega on tööhoive parandamiseks kõige olulisem tekitada uusi töökohti ja seda eelkõige konkurentsi-õimelise tootmise arendamise kaudu.

Ideed tuleb konkursile esitada 7. jaanuariks 2002. a. Koolitused ja konsultatsioonid toimuvad Virumaa Kolledžis 21. jaanuarist kuni 8. märtsini, äriplaani tuleb esitada 18. märtsiks ja 22. märtsil neid kaitsma. 2. aprillil teatab hindamiskomisjon stardiabi saajad.

Madis Olt

TTÜ Virumaa Kolledži projektijuht

IDA-VIRUMAA
ÄRATAMISEKS:
Maavanem Rein
Aidma, Philip Morris
Eesti avalike
suhete juht
Madeleine Vettik ja
TTÜ Virumaa
Kolledži direktor
Ants Soon stardi-
abi projekti avaüri-
tusel mõtteid
vahetamas.

1918
TALLINNA
TEHNIKAÜLIKOO

Tallinna Tehnikaülikool omab ligi neljakümne Eesti kõrgkooli seas juhtivat rolli tehnika kõrghariduses, pakkudes rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisi õppe-, innovatsiooni- ja teadusteenusi. Tallinna Tehnikaülikool kuulutab välja konkursi akadeemiliste ametikohtade täitmiseks alates 01.09.2002 - 31.08.2007.

EHITUSTEADUSKOND

Ehitiste projektteerimise instituut

- geotehnika õppetooli professor
- raudbetoonkonstruktsioonide õppetooli professor

Keskonnatehnika instituut

- veetehnika õppetooli professor

Ehitusteaduste instituut

- ehitusökonoomika ja -juhtimise õppetooli professor
- ehitustehnoloogia õppetooli professor

Mehaanika instituut

- deformeeruva keha mehaanika õppetooli professor
- rakendusmehaanika õppetooli professor

Teadusinstituut

- geodeesia õppetooli professor

INFOTEHNOLOOGIA TEADUSKOND

Arvutitehnika instituut

- arvutitehnika ja -diagnostika õppetooli professor
- süsteemitarvara õppetooli professor

Automaatika instituut

- automaatjuhtimise ja süsteemianalüüsi õppetooli professor
- reaalajasüsteemide õppetooli professor
- süsteemide õppetooli professor

Elektronika instituut

- rakendusmikroelektronika õppetooli professor
- mõõteelektronika õppetooli professor

Informaatika instituut

- infosüsteemide õppetooli professor
- tarkvaratehnika õppetooli professor
- teadmussüsteemide õppetooli professor

Raadio- ja sidetehnika instituut

- sidetehnika õppetooli professor
- signaalitöötuse õppetooli professor

ENERGEETIKATEADUSKOND

Elektriamite ja jõuelektroonika instituut

- elektriamite ja elektrivarustuse õppetooli professor
- robotitehnika õppetooli professor

Elektroenergeetika instituut

- energia-süsteemide õppetooli professor
- elektroenergeetika õppetooli professor

Elektronika aluste ja elektrimasinate instituut

- elektrimasinate õppetooli professor
- elektrotehnika aluste õppetooli professor

KEEMIA TEADUSKOND

Alus- ja rakenduskeemia instituut

- füüsikalise keemia õppetooli professor
- orgaanilise keemia õppetooli professor

Keemiatehnika instituut

- keskkonnakaitse ja keemiatehnoloogia õppetooli professor

Polümeerimaterjalide instituut

- tekstiilitehnoloogia õppetooli professor

Toiduainete instituut

- toiduainete õppetooli professor
- toiduainete tehnoloogia õppetooli professor

Geenitehnoloogia keskus

- geenitehnoloogia õppetooli professor
- molekulaarbioloogia õppetooli professor
- molekulaardiagnostika õppetooli professor

MATEMAATIKA-FÜÜSIKATEADUSKOND

Füüsika instituut

- teoreetilise füüsika õppetooli professor

Mateemaatika instituut

- algebra ja geomeetria õppetooli professor

Nõudmised kandidaadile:

- Eesti doktorikraad või sellele vastav kvalifikatsioon
- estis keele oskus kõrgtasemel
- pedagoogilise- ja teadustöö kogemus

Konkursil osalemiseks esitada personaliosakorraldajale hiljemalt 15.01.2002.a:

- avaldus rektori nimele
- curriculum vitae, milles on kajastatud pedagoogiline- ning teadustegevus
- haridust ja teaduskraadi kinnitava dokumendi ärakiri
- olulisemate teadustööde nimekiri
- muud konkursist osavõtja poolt oluliselt peetavad materjalid.

Konkursil osalevad TTÜ õppejõud ja teadustöötajad lisavad täiendavalt aruande eelneva töö- ja valimisperioodi tegevuse kohta. Kandidaatidele nõutakse avaliku loengu - *venia legendi* pidamist.

Address: Ehitajate tee 5, Tallinn 19086, ruum III-105

Telefon: (0) 6202052 e-mail: pp@ttu.ee

Leo Mõtus 60

15. detsembril tähistab 60. sünnipäeva Tehnikaülikooli professor, Eesti Teaduste Akadeemia akadeemik, maailmatasemel tunnustatud teadlane ja teadusorganisaator Leo Mõtus.

Leo Mõtus on sündinud 15. detsembril 1941 Väätsal. Lõpetas 1966. a Tallinna Polütehnilise Instituudi automaatika ja telemehaanika eriala elektriinsenerina, sai 1973 Küberneetika Instituudis tehnikateaduste kandidaadi kraadi ja 1990 Moskva Juhtimisprobleemide Instituudis tehnikateaduste doktori kraadi. 1964-1992 töötas Küberneetika Instituudis teaduri ja projektjuhina, alates 1992. a töötab Tallinna Tehnikaülikoolis reaalajasüsteemide professorina. Rahvusvaheliste erialaorganisatsioonide IEEE ja IEEEE liige.

Prof Mõtuse teadustööd käsitlevad reaalaja tarkvaratehnika teoreetilisi ja praktilisi probleeme, viimasel ajal aga ajatundlike agentsüsteemide probleeme. Juubilar on rahvusvaheliselt tuntud mitte ainult oma teadustöö tulemustega vaid ka tulemusliku organisatoorse tegevusega. Aastatel 1990-1996 oli professor Mõtus Rahvusvahelise Automaatjuhtimise Föderatsiooni (IFAC) tehnilise nõukogu liige ja koordineeriva komitee esimees, kelle ülesandeks oli 6 tehnilise komitee tegevuse suunamine. Aastatel 1992-1999 oli prof Mõtus rahvusvahelise teadusajakirja "International Journal on Engineering Applications of Artificial Intelligence" peatoimetaja ja 2002. aastast alustab teadusajakirja "Control Engineering Practice" toimetamist.

Prof Mõtuse initsiatiivil loodi ühena esimestest Euroopa ülikoolidest 1992. a Tallinna Tehnikaülikoolis reaalajasüsteemide õppetool ja viidi õppekavadesse tema poolt ettevalmistatud reaalaja tarkvaratehnika loengukursused.

Juubilar peab ennast eelkõige inseneriks. Ta valutab südant insenerihariduse ja inseneriasjanduse arengu ning professionaalsete inseneride korpuse tekke pärast Eestis. Eesti Inseneride Liidu (EIL) presidendina aastatel 1994-2000 aitas ta kaasa vastava seadusandluse korrastamisele ja EIL liitumisele Euroopa Rahvuslike Insenerikeskuste Föderatsiooniga (FEANI). EIL alustas just sellel perioodil Eesti Volitatud Inseneri nimetuste andmist.

Õnnitleme juubilaril sünnipäeval, soovime jätkuvat visadust ajatundlike agentide maailma tundmaõppimisel ja teistele õpetamisel!

Kollegid infotehnoloogia teaduskonnast ja automaatika-instituudist

Vello Vensel 60

Rahvusvaheliselt üheks tuntumaks Eesti majandusteadlaseks võib kahtlemata pidada TTÜ rahvamajanduse instituudi statistikaprofessorit Vello Venselit. Majandushariduse omandas ta Tartu Ülikoolis, lõpetades selle 1965. a rahanduse ja krediidid erialal. Järgnes töö rahandusministeeriumi peaspetsialistina ja alates 1968. aastast on tema teenistuskäik seotud Tallinna Tehnikaülikooliga: aspirantuur, õppejõud, doktorantuur, alates 1983. aastast professor.

Vello Venseli teadustöö on olnud seotud statistikaga, ökonomeetriaga ja finantsanalüüsiga. Neis valdkondades on ta olnud hämmastavalt produktiivne – üle 300 artikli, üle 30 raamatu ja brošüüri.

Nagu statistikaprofessorile kohane, esitame lühistatistika:

- 29 aastat majanduskandidaat (PhD),
- 18 aastat teaduste doktor (DSc),
- 18 aastat professor,
- juhendamisel kaitstud 4 PhD ning 16 MSc ja MBA väitekirja,
- praegu juhendamisel 12 doktorandi ja 24 magistrandi,
- 31 aastat elanud sama naisega,
- 30 aastat isa,
- 9 aastat vanaisa,
- ehitanud endale ilusa kodu.

Väga palju on ta reisitud mööda maailma (nii teaduskonverentsidel kui ka turistina). Kõige selle kõrval leiab ta aega ka bridžimänguks ning on Keila Lions Clubi liige. On hea kolleeg ja nõuandja.

28. detsembril täitub Vello Venselil 60 eluaastat.

Kollegid rahvamajanduse instituudist soovivad Sulle jätkuvat edu teaduses, endist optimismi ja tugevat tervist!

Aivar Juhanson'i šarž

Raimund-Johannes Ubar 60

Karmil 1941. aastal, 16. detsembril sündis üks poisilaps, kelle nimeks sai Raimund-Johannes.

Väljavõte juubilaril CVst (koos kommentaaridega).

TTÜ arvutitehnika instituudi professor. Tehnikakandidaat Moskva Baumani Tehnikaülikoolist (1971). Tehnikadoktor Riia Arvutustehnika Instituudist (1987). Abielus, tütar. Huvid: arvutiteadus, arvutite disain ja diagnostika, filosoofia, kirjutamine, muusika (suupillimäng), reisimine (mida juubilar on edukalt ühildanud osavõtuga teaduskonverentsidest maailma eri paigus), noorus: 8 aastat Eesti sportvõimlemise koondises (mille tulemusena on nii kolleegidel kui ka tudengitel õnnestunud näha tiritamme kasvavat professorit). Ligikaudu 200 teadusartiklit (neist väga paljud kaasautorlusel nii tuntud teadlastega maailma eri paigust kui ka oma õpilastega), 2 raamatut, üle 80 artikli teadus- ja hariduspoliitilistel teemadel, 4 autoritunnistust, loenguid 25-30 ülikoolis 10 riigis. Eesti Teadusfondi Nõukogu esimees (1993-1996), Eesti Teaduste Akadeemia akadeemik (1993). EAEEIE, Saksa Informaatikatseltsi, IEEEE, ACM, SIGDA jt liige, kümnekonna rahvusvahelise projekti ja seitsme ETF granti vastutav täitja, Eesti teaduspreemia aastast 1999.

Mis iseloomustaks tänast juubilaril kõige ilmekamalt?

Lühike formuleering võiks olla järgnev: Õppejõud ja Teadlane. Raimund Ubari ümber koondunud noorte teadlaste grupp (nn disaini ja testi keskus) võiks olla etalonnäiteks sellest, mis ülikooliteaduses toimuma peaks.

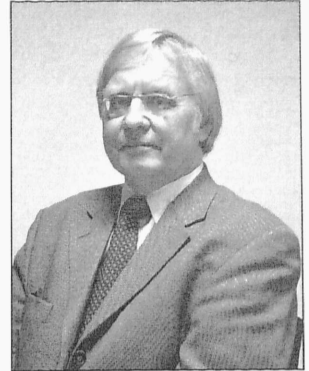
Kuidas see kõik on saavutatud?

Maailmas pole midagi uut: töö, töö ja veelkord töö. Raimund Ubari reaalne töönaädal kestab vähemalt kaks korda üle õppejõu 35 ametliku töötunni (kes ometi selle absurdse numbri välja mõtles).

Esitasime juubilarile ka kolm lühiküsimust.

Milline on sinu suurim unistus?

Tahaksin kusagilt aega juurde leida asjade üle järelemõtlemiseks. Elu on tööpoolest üks keerlev oravaratas ja see, et sa kunagi oledki võimlemiskangil "päikest kruttinud", ei aita - kõik pulgad sellel rattal tuleb ikkagi läbi joos-

ta. See ongi see, mida maksta tuleb eest, et elu oleks huvitav.

Mida pead oma senise tegevuse parimaks tulemuseks?

Kord ütles mu tütar järgmised sõnad: isa, miks räägid Sa eesmärkidest, mina tahaksin elada hetkele. Seda ma õppisingi tütrelt: tulemused - need polegi tähtsad, tähtis on protsess. Seal on ootuste põnevus, tiivustav kaotuste valu, tõketest ülehüppamise rõõm ning vaikne rahulolu väsinud pilku möödunud heites. Tulemusi, neid polegi tegelikult olemas. Neid, nagu eesmärkegi, saab ainult formuleerida. Eesmärgile jõudes on eesmärk juba teiseks muutunud ja tulemusega ei saa seetõttu kunagi rahule jääda. Parim tulemus on halb tulemus, sest see annab tulevikule mõtte.

Kui sul oleks võimalus aega "tagasi keerata", siis mida teeksid teisiti?

Kuidas keerata oravaratast tagasi? Mida vanemaks saad, seda tühisemaks muutuvad paljud asjad, mis varem olid tähtsad. Tühiste asjadega nagu ei tahakski enam tegelda. Hea, et mult ei küsitud: mis on täna mulle kõige tähtsam? Sest seda ma ei tea. Otsingil sellele küsimusele vastust iga päev. Tegelikult vist olengi seda kogu elu teinud.

Kollegid infotehnoloogia teaduskonnast ja arvutitehnika instituudist õnnitlevad juubilaril!

P. S. Juubelikõne teemal "Ülikoolid akadeemilise kapitalismi tõmbetuules" pidas prof Ubar 17. detsembril ning TTÜ fuajees on avatud prof Mõtuse ja prof Ubari juubelile pühendatud näitus.

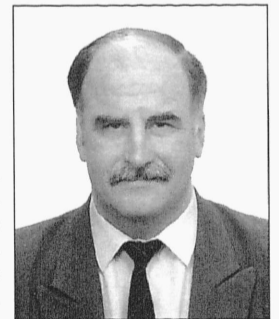
Aarne Plunt 50

Rakveres 16. detsembril 1951 sündinud noormees astus pärast keskkooli lõpetamist TPIsse elektroenergeetikateaduskonda kõrgharidust omandama. Siis tulid teised mõtted ja neid realiseeris ta kui Nipernaadi mööda laia ja mõõtmatu NL rännates ja töötades. Siis tuli taas arusaamine, et ilma korraliku hariduseta pole õigel mehel midagi peale hakata ning Aarne alustas taas õpinguid TPIs, mille 1977. aastal elektriaramite ja tööstusseadmete automatiseerimise erialal lõpetas.

Seejärel töötamine erinevates ministeeriumites, kuni 1993. aastast temast tehnikaukooli töötaja sai. Peaenergeetikust painse-neriks, kes ta viimased aastad on.

Teda tundvad inimesed teavad tema asjatundlikkust ja põhjalikkust. Olgu tegemist unsehitustega või vana üleskõpitsemisega. Kui ta lubab, siis ka teeb. Ta teab omal alal igat pisimatki detaili ja teda jätkub igale poole. Ta ei kardeta külma. Seepärast võib teda tihti talviselgi ajal ainult pintsakuväl ühest hoonest teise jooksmas näha. Muide, jooksmist ta harrastab ja on mures, kui ilm tema harrastust ei soosi. Ärkab vara, voodimeiku kohta andmed puuduvad. Seda teavad tema abikaasa ja poeg paremini. Kui kohtate alati kuhugi teel olevat ja lorutamist mitesalivat Aarnet, suruge aga tänulikult tema kätt ja soovige jõudu-jaksu meheikka jõudmisel!

Sõbrad ja töökaaslased

Prorektoriga läbi Euroopa

Leherubriik Sic! annab ikka aeg-ajalt teada mõne tähtsa ülikoolitegelase visiidi kaugemale. Enamasti võtame teadmiseks ja kogu lugu. Et aga külaskäigust peale reisimehe enda uute tutvavate ja kogemuste ka ülikoolile tulu tõuse sellele sageli ei mõtle. Kui aga vaadata ja puude taga metsa märgata ...

Novembrikuus oli mõnda aega kodust kaugemal teadus- ja arendusprorektor professor Peep Sürje.

Madrid - Unica

Arvata võib, et keset õppetööd niisama puhkusele Hispaaniasse ei minda. Seda enam, et ilmad on juba sügisel hüllud ka seal. Euroopa pealinnade ülikoolide võrgustiku Unica aastakonverentsile, mille võõrustajaks oli Madridi Ülikool, kogunesid kõigi ühendusse kuuluva 31 ülikooli esindajad enamasti rektori või prorektori tasemel. TTÜ-d esindasid prof Peep Sürje ja prof Sulev Mäeltsemees. "Paljud UNICA programmid on humanitaarse kallakuga, kuna võrgustikku kuulub vaid kaks tehnikaulikooli Tirana ja meie oma. Seevastu linnadeprogramm, kus meiega osaleme on ka tehnokraadi vaatevinklist äärmiselt perspektiivne. UNICA-l, mille peakorter asub Brüsselis on väga head kontaktid Euroopa Liidu kõigvõimalike institutsioonidega. EL-i pürgijatele on saadav know-how äärmiselt tähtis: palju huvitavaid programme, õpetlikud seminarid ja perspektiivikas teadusalane koostöö. Kuna Unicasse kuuluvad Euroopa suuremad ja väärikamad ülikoolid, on tegu tõelise harrasmeeste klubiga," kõneles Peep Sürje Madridi konverentsist. "Unustamatu mulje jättis külaskäik Madridi Ülikooli teadusraamatukokku - sealse inkunaablite ja rariitete hoidlas tunnetas vahetult meie kultuurikihtide pakuse erinevust," rõhutas Peep Sürje.

Šveits - Swiss Baltic Net

Üks tee, mitu peatust. Järgmine peatuspunkt oli Šveitsi saksakeelses osas, täpsemalt Zürichis. Siin lisandus professorihärradele ka haldusprorektor Peep Jonas. "Fond nimetusega Swiss Baltic Net (SBN) korraldas teaduskontaktide programmi raames nn rektorite visiidi Šveitsi, kuna Baltikumi tehnikaülikoolide kolmeliikmelisi delegatsioone juhtisid reeglina rektorid. Põhivastuvõtjaks oli üks Euroopa prestiižikamaid kõrgkooli, 1855. aastal asutatud Zürichi Tehnoloogiaülikool (ETHZ). Kõlavaid epiteete võiks olla rohkem kui üks, aga fakt on fakt: nimelt selle kooliga on seotud 20 (!) Nobeli preemia laureaati, sh. sellised füüsikakorüfeed nagu Wilhelm Konrad Röntgen, Albert Einstein ja Wolfgang Pauli. TTÜ-ga võrreldava suurusega ETHZ (tudengeid ~11500 ja akadeemilist personali ~4000) loetakse primaarseks teadust. Kõik muu, sealjuures ka õppetöö baseerub edukal ja hästi finantseeritud teadustööl. ETHZ teaduspotentsiaal iseloomustab ka doktori-kraadiga lõpetanute osakaal: 2000. aastal lõpetas 4,5 aastase kraadi-eelõppe 1191 ja doktoriõppe 523 noort spetsialisti. Riikju ka tunduvalt rikkam. Nii on ETHZ aastaelarve veidi üle 10 miljardi krooni, mida on 20 korda enam kui meil TTÜ-s. See kajastub nii ülikooli hoonete väljanägemises kui laborite tehnilises varustatuses. Eriti imposantse mulje jättis uus ülikoolilinnak Höggerbergis," märkis Peep Sürje väikese kadudega.

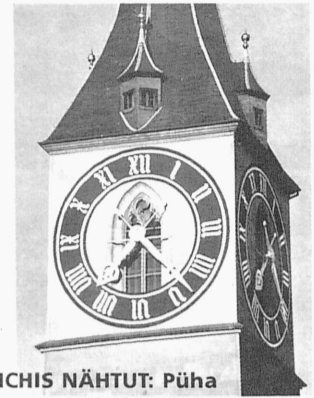
Zürichist jõuti kaugemalegi. Lausanneis külastati kohalikku tehnoloogiaülikooli ETHL, mis samuti teadusmaailmas kõrgelt koteeritav. Külastati Villigenis paiknevat Paul Scherrer Institute'i, mis oma 1200 teaduriga on Šveitsi suurim riiklik multidistsiplinaarne uurimiskeskus. Dübendorfis uudistati Šveitsi Riiklikku Katsekoda EMPA ja

Keskonnauuringute Instituut EAWAG - põnev kogemus seegi. Kasvõi kõrva taha panna, kuidas Šveitsi riik oma keskkonna puhtuse eest hoolitseb. Rüşchlikonis külastati IBM-i Euroopa uurimiskeskust. Kasulikke üliõpilasvahetuse alaseid kontakte loov oli kohtumine Šveitsi rakenduskõrgkoolide rektoritega. Bernis korraldas Väliministeerium ja kohalik Teaduste Akadeemia Baltikumi delegatsioonile piduliku vastuvõtu Viimasel päeval osaleti ETHZ aastapäevapidustustel. Toimus rektori pidulik vastuvõtt ja teaduskonverents, kus osalesid nimekad teadlased-õppejõud ja ülikooli vilistlased. Toimus ka uute audoktorite promoveerimine ja parimate üliõpilastööde autorite autastamine.

Mis kasu sai kolme mehe visiidist TTÜ? "Esiteks: Zürichis allkirjastati koostööleping SBN-i ja ETHZ-i vahel, mis toetab meie doktorantide ja järel-doktorite teadustööd ETHZ-is. Teiseks: sealsetes rakenduskõrgkoolides tekkis huvi üliõpilasvahetuse osas. Kui suure mahus ja missugustes valdkondades, peaks selguma peale teise osapoole vastuvõtu. Kolmandaks: kõige püsivamad ja tulutoovamad on isiklikul tasemel kontaktid, millest johtuvalt suurenevad võimalused ühiseks teadustööks. Neljandaks: Šveitsis saavad meie noorteadurid töötada tõelises tipp-teaduskeskkonnas. See on kogemus, mis jääb aastateks. Muudugi on siin omad ohud - võimekamad võivad sinna jääda. Mõneti on Šveitsi probleemid ju meie omadega sarnased. Riik on suhteliselt väike ja noorte huvi tehnikaerialade vastu mitte üleliia suur. Sellest tuleneb nende kõrgendatud huvi eriti võimekate välismaiste noorteadurite vastu."

Kopenhaagen - Baltech

Kes palju teeb, see palju jõuab. Kui teised mehed juba Tallinnas reisimul-

ZÜRICHIS NÄHTUT: Püha Peetruse kirikul on Euroopa suurima sihverplaadiga (läbimõõt 8,7 m) tornikell.

jeid jagasid, oli Peep Sürje alles Kopenhaagenis veel ühe võrgustiku - Balti mere maade tehnikaulikoolide ühenduse, Baltech nõukogu erakorralisel istungil. Kohal olid Skandinaavia ja Baltikumi tehnikaulikoolide rektorid. Arutati seni tehtud ja järgmise aasta 18. jaanuaril Tallinnas toimuva Baltech'i nõukogu korralise istungiga seonduvat. Lisaks TTÜ-le kuuluvad Baltech'i Riia Tehnikaülikool, Kaunase Tehnoloogiaülikool, Vilniuse Gediminase Tehnikaülikool, Rootsi Kuninglik Tehnoloogiainstituut, Linköpingi Ülikool, Lundi Tehnoloogiainstituut, Helsingi Tehnoloogiaülikool ja Taani Tehnikaülikool.

Mis iseloomustab Baltech'i? "Baltech on meile kõige lähemal paiknevate tehnikaulikoolide liit. Meie jaoks on tegu väga perspektiivika kooslusega, kuna vahemaad pole suured ja meie Skandinaavia partnerite tehnilise varustatuse tase on Šveitsiga võrreldav. Tuleb arvestada ka seda, et kui Lääne-Euroopas ollakse meist midagi kuulnud, siis Skandinaavias meid tuntakse ja võetakse pea võrdsete partneritena. Kui senini oleme Baltech'i raames viljenud põhiliselt ühist magistriprofet, siis kavas on laiendada tegevusareaali ka teadusuringutele."

Peep Sürjega vestles
Ulvi Pihel

Tehnikaülikooli Akadeemilise Meeskoori jõulukuu

Tehnikaülikooli Akadeemilise Meeskoori selleaastane traditsiooniline jõulukontsert Tallinnas Kaarli kirikus paistab taas silma mitme põneva esiettekanedega.

22. detsembril kell 18.00 algaval kontserdil saavad kontserdikülastajad osa Tõnu Kõrvitsa uudisteose "Kolm palvet, et särada panna oma nägu" (tekst Uku Masingult) esmaettekandest. Lisaks meeskoorile lõövad kaasa Villu Valdma (bariton), Monika Mattiesen (flööt), Tatjana Lepnurm (harp), Vambola Krigul (löökpillid) ning autor ise (süntesaator).

Teise uudisteosena (seda meeskoori esituses) kõlavad jõulureedel õhtul Igor Garšneki "Jõululood". Urmas Alenderi tekstile kirjutatud teoses astub solistina üles Pirjo Levandi. Kaasa teevad veel Raul Vaigla (basskitarr), Igor Garšnek (süntesaator) ja Toomas Rull (löökpillid).

Lisaks sellele kõlab tuntud-teatud klassikalise jõulumuusikat nii koorilt kui solistidelt ja instrumentalistidelt. Kaasa teeb ka Tehnikaülikooli Akadeemilise Meeskoori vokaalansambel *After 6*. Kontserdist teeb otseülekanne Klassikaraadio. Koori juhatavad Jüri Rent ja Siim Selis.

Eelmistel aastatel on TAM oma Kaarli kiriku kontserdil toonud rahva ette mitmeid Urmas Sisaski ja Aare Kruusimäe uudisteoseid.

Veel enne Tallinna kontserti said Tehnikaülikooli Akadeemilise Meeskoori kuulata Ida-Virumaa kontserdikülastajad. 15. detsembril tähistas koor kontserdiga Jõhvis oma tegutsemise 56. aastapäeva.

Tõnu Ojala, Tehnikaülikooli Akadeemiline Meeskoor

Tehnikaülikooli Akadeemilise Naiskoori 50. sünnipäevale "Estonia" kontserdisaali kogunesid 9. detsembril koori eilsed ja tänased lauljad, koorimuusika austajad ja lihtsalt sõbrad. Oli neidki, kes koori asutasid. Orkestri ja vilistlasnaiskoori kaasabil tõusujoonel kulgenud kontserdi lõpetas Urmas Sisaski "Kantaat Armastusele", mis teenis tormilise aplausi. Õnnitlusi ja vanu sõpru võõrustati Glehni lossis, kus tuju tõstsid *After 6* ja *Meie Mees*. Juubelihõngu ja (higi) jääb meenutama TTÜ naiskoori esimene CD "Kahest üheks", kus lisaks Urmas Sisaski "Kantaadile Armastusest" on ka Mart Siimeri "Igavik Lapses", mis samuti kontserdil esmaesituse leidis.

Est quoque cunctarum novitas carissima rerum
Üudsus on kõige õnnestavam